

Tužba

Andelija Tasić

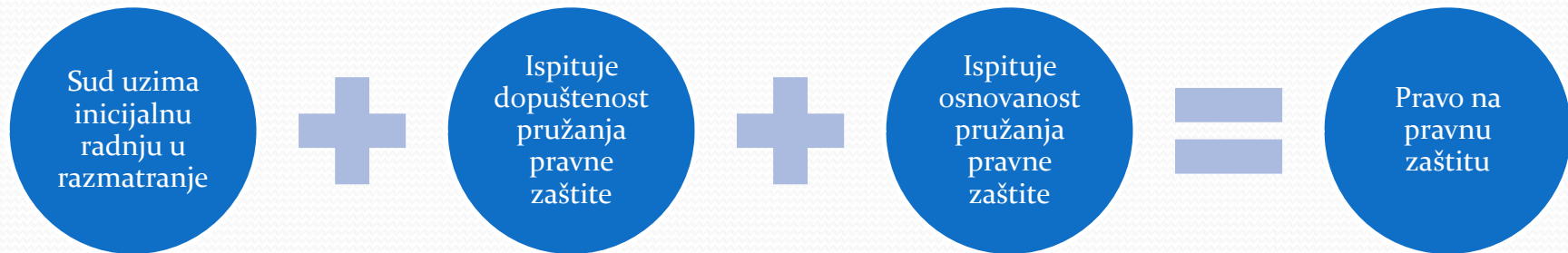
- Koje se pravo ostvaruje podizanjem tužbe?
- Da li je sud pružio pravnu zaštitu i kad odbaci tužbu?
- Koja se prava štite u parničnom postupku?

- Inicijalna parnična radnja
- Tužba u materijalnom smislu
- Tužba u formalnom smislu

Pravo na pravnu zaštitu

Obavezna sadržina tužbe

Označenje suda

Označenje stranaka, njihovih zastupnika i punomoćnika

Predmet spora

Vrednost predmeta spora – fakultativni element

Činjenični osnov

Pravni osnov

Tužbeni zahtev

Potpis

Fakultativna sadržina tužbe

Forma tužbe

- Zahtev da se postavi privremeni zastupnik, da se spoje parnice
- Pisana forma tužbe

Činjenični osnov tužbe

- Ko ima inicijativu za predlaganje činjenica i dokaza?
- Kako će sud postupiti ukoliko tužilac nije naveo činjenice na kojima zasniva svoj zahtev?
- Pera Perić prodao je Miki Mikiću stan površine....
- Žika Žikić udario je svojim vozilom Renault Clio Sandru Savić na obeleženom pešačkom prelazu....
- Mara Katić i Darko Katić sklopili su brak 1.7.2018...

Pravni osnov tužbe

- Da li je to obavezni element tužbe?
- Pravna kvalifikacija
- Kada je to obavezni element tužbe?

Tužbeni zahtev (petitum)

- Centralni deo tužbe
- Tužilac formuliše svoj predlog kako dispozitiv presude treba da glasi
- Glavna stvar + sporedna traženja

Meritorno odlučiti, odlučiti u meritumu = odlučiti o tužbenom zahtevu

Objasnite: zahtev za osudu na činidbu u sebi prećutno sadrži zahtev za utvrđenje

Primeri...

- Razvodi se brak zaključen 2.7.2017. godine između Ane Radović, rođene Santrač, i Dragoslava Radovića, upisan u matičnu knjigu venčanih br. 123 za 2017. godinu.

Primeri....

- Nalaže se Predragu Mitiću, Srpskih junaka 225 Niš da na ime pete rate kupoprodajne cene za Golf 5, registarski broj NI 123 – IN, isplati Dušku Dragiću, Vojvode Mišića 35/65 Niška Banja, 500 evra sa zakonskom zateznom kamatom.

Primeri...

- Utvrđuje se da je Kosta Bradić, ul. Zlatni put 1/2, Niš, izvršio diskriminaciju na osnovu nacionalne pripadnosti na taj način što je odbio da izda stan u ul. Nove brigade 22/4 Ademu Hamziću, ul. Beogradska 23, Novi Pazar.

Osnovni sud u Nišu

Tužilac: Predrag Vesić, ul.
Novosadska 2/1, Niš, koga
zastupa Hana Rakić,
advokatica iz Niša

Tužena: Nikolina Ilić Vesić,
ul. Prigradska 5, iz Niša

Predmet spora: razvod braka

Vrednost predmeta spora: 19 000
3 primerka, 1 prilog

- T U Ž B A

1. Tužilac i tužena zaključili su brak 2.7.2017. godine, koji je upisan u Matičnu knjigu venčanih za područje Niš pod brojem 123/17.

Dokaz: Izvod iz matične knjige venčanih
123/17

2. Odnosi u braku trajno su narušeni, što je dovelo do iseljenja tužene iz zajedničkog domaćinstva. Stranke nemaju zajedničku decu, ni zajedničku imovinu.

Dokaz: saslušanje stranaka

3. Tuženi smatra da su ispunjeni uslovi za razvod braka, pa zahteva od suda da, nakon sprovedenog postupka, donese sledeću:

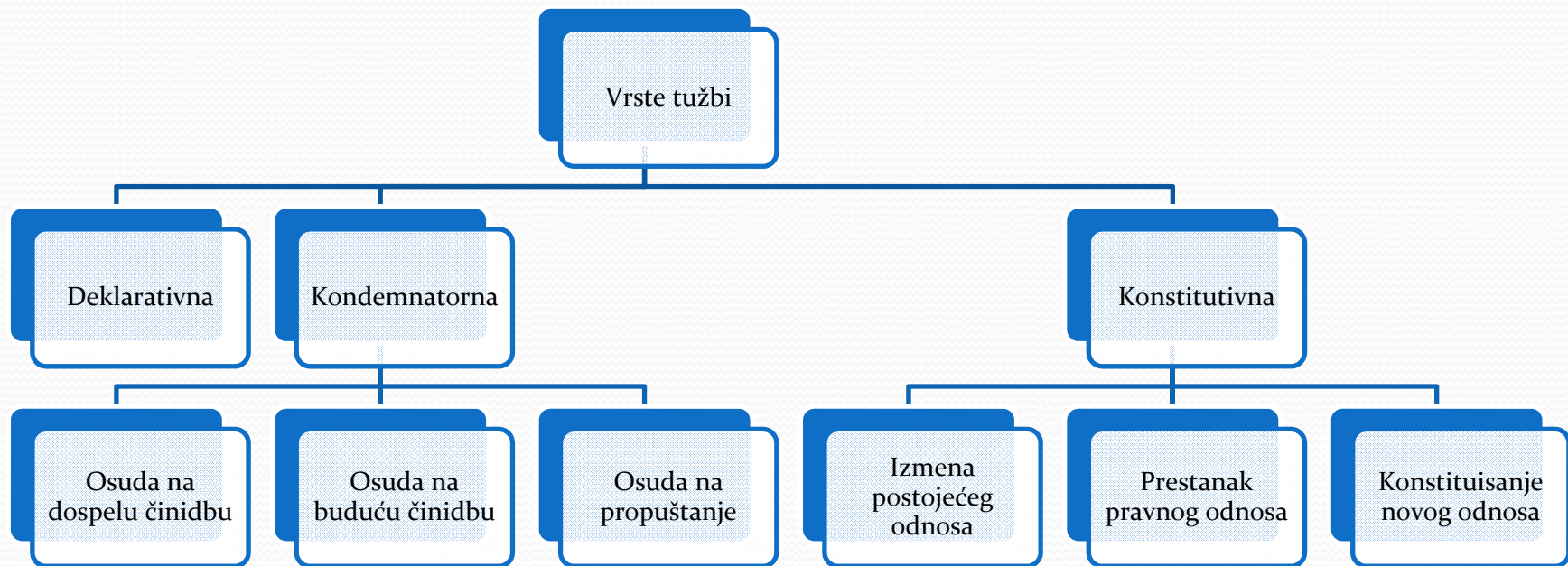
P R E S U D U

1. Razvodi se brak, zaključen između Predraga Vesića, ul. Novosadska 2/1, Niš, i Nikoline Ilić Vesić, ul. Prigradska 5, Niš, zaključen 2.7.2017. godine, koji je upisan u Matičnu knjigu venčanih za područje Niš pod brojem 123/17.
2. Nalaže se tuženoj, Nikolini Ilić Vesić, ul. Prigradska 5, Niš, da tužiocu nadoknadi troškove postupka, u roku od 15 dana.

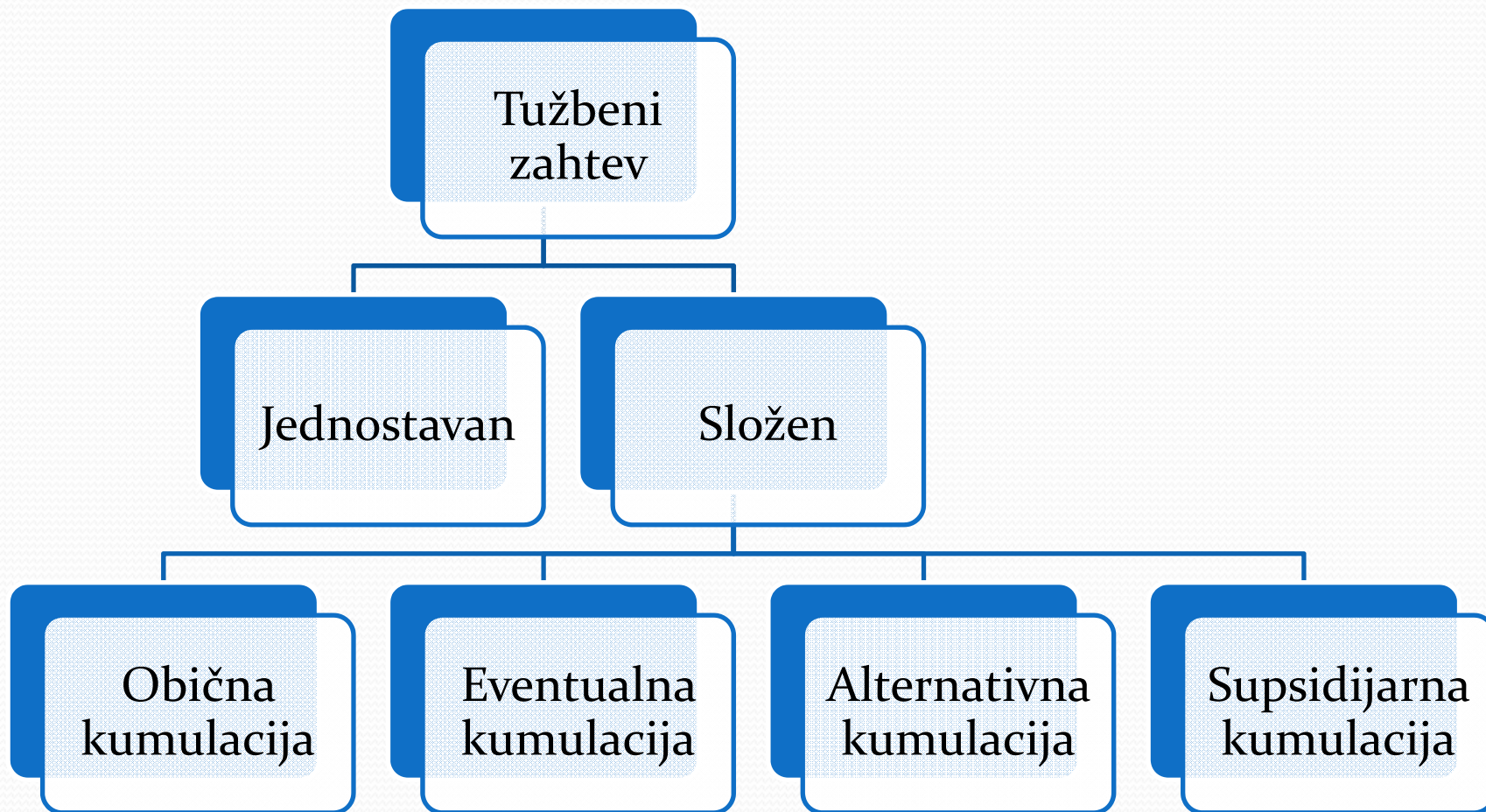
U Nišu, 26.11.2018.

Hana Rakić, advokat

Vrste tužbi

Modaliteti tužbenog zahteva

Obična kumulacija

- Tužilac traži od suda da usvoji sve istaknute zahteve
- Isti činjenični i pravni osnov ili
- Isti stvarno i mesno nadležno sud
- Ista vrsta postupka
- Koji su izuzeci?

Primeri...

- Utrđuje se da je Kosta Bradić, ul. Zlatni put 1/2, Niš, izvršio diskriminaciju na osnovu nacionalne pripadnosti na taj način što je odbio da izda stan u ul. Nove brigade 22/4 Ademu Hamziću, ul. Beogradska 23, Novi Pazar.
- Nalaže se Kosti Bradiću, ul. Zlatni put 1/2, Niš, da na ime pretrpljene nematerijalne štete zbog duševnih bolova isplati Ademu Hamziću, ul. Beogradska 23, Novi Pazar, iznos od 30 000 dinara u roku od 15 dana.
- Nalaže se Kosti Bradiću, ul. Zlatni put 1/2, Niš, da o svom trošku objavi ovu presudu u dnevnom listu Politika u roku od 15 dana

Eventualna kumulacija

- Tužilac nije siguran u pravnu kvalifikaciju
- Tužilac određuje redosled odlučivanja o zahtevima, sud određuje redosled utvrđivanja činjenica
- Dva ili više zahteva koji su u određenoj vezi ali se međusobno isključuju
- Između kumuliranih zahteva treba da postoji određena veza
- Ukoliko usvoji osnovni zahtev, konstatuje da je odlučivanje o ostalim bespredmetno
- Ukoliko sud usvoji bilo koji od istaknutih zahteva, na tu odluku može da se žali samo tuženi

Alternativna kumulacija

- Predlaže se da sud usvoji sve zahteve tako što će naložiti tuženom sve činidbe, a on ima pravo izbora koju će činidbu izvršiti.
- Slučajevi predviđeni ZOO:
- Alternativne obligacije
- Osuda tuženog na istu činidbu, ali po različitim osnovima
- Šta su to alternativne obligacije?
- Od koga zavisi definitivni predmet obligacije?

Supsidijarna kumulacija

- Tužilac zahteva da sud naloži tuženom da mu isplati dugovanu činidbu, ili, da mu plati određeni novčani iznos ili drugu činidbu
- Da li sud ceni suprsidijarno određenu vrednost činidbe?

Podizanje tužbe

- Podnošenje tužbe ≠ podizanje tužbe

Podnošenje tužbe - faktička radnja

Podizanje tužbe - dispozitivna parnična radnja

Da li postoji rok za podizanje tužbe?

Da li treba da budu ispunjeni neki prethodni uslovi da bi se tužba podigla?

Fikcije o podizanju tužbe

- Ustupanje pravne stvari od strane vanparničnog suda
- Preinačenje tužbe
- Pristupanje novog tužioca
- “Nastavljanje” postupka u parnici za razvod braka posle smrti jednog od supružnika
- Usvajanje prigovora protiv rešenja o izvršenju na osnovu verodostojne isprave (mandatna tužba)
- Odustajanje od povlačenja tužbe na istom ročištu na kome je tužba povučena

- Da li on može da podnese tužbu?

Povlačenje tužbe

- Kakva je to parnična radnja?
- Da li je potrebna saglasnost tuženog?
- Pre dostavljanja tužbe tuženom - ne
- Posle dostavljanja tužbe tuženom – da
- Šta se dešava ukoliko je tužba povučena posle donošenja prvostepene presude?

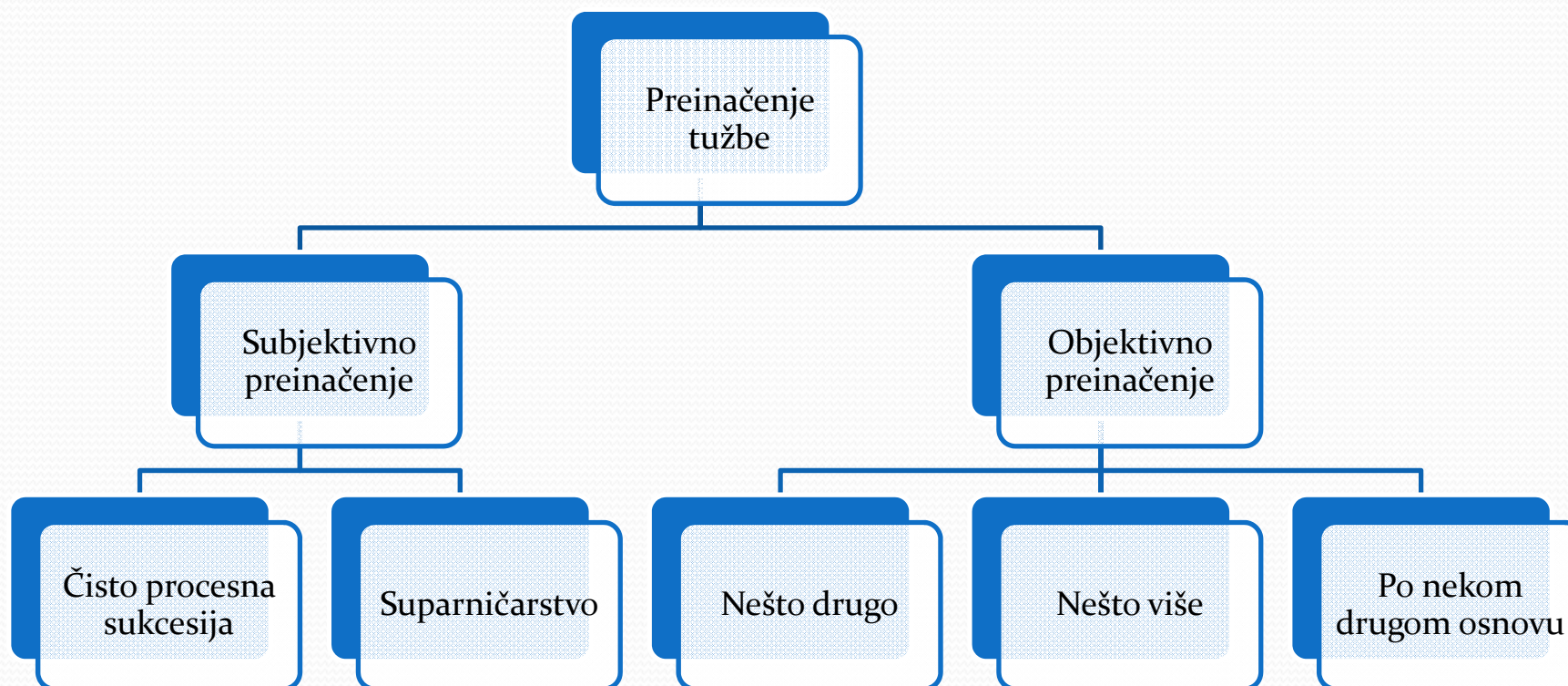
Fikcije o povlačenju tužbe

- Ako tužilac ne uredi tužbu
- Ako tužilac ne plati aktorsku kauciju
- Ako tužilac ne dodje na pripremno ročište, a tuženi ne predloži da se raspravlja u njegovom odsustvu
- Ako sa ročišta za glavnu raspravu neopravdano izostanu obe stranke ili odbiju da raspravljaju pred sudom
- Ako se ne traži donošenje dopunske presude u pogledu zahteva o kome sud nije odlučio
- Pomirenje supružnika
- Odricanje od tužbenog zahteva u parnicama u kojima nije dopušteno odricanje

Promene tužbe

- Promene koje dovode do preinačenja
- Promene koje ne dovode do preinačenja

-
- Do kada tužba može da se preinači?
 - Do zaključenja glavne rasprave
 - Da li sud može da dozvoli preinačenje ako se tuženi tome protivi?
 - Šta će sud uraditi sa tužbom ukoliko postane stvarno nenadležan za preinačenu tužbu?
 - Ustupiće je nadležnom sudu

Subjektivno preinačenje

- Kada tužilac umesto prvobitno tuženog tuži drugo lice
- Kada tužilac uz prvobitno tuženog tuži drugo lice

ZPP 87/2018

- **Član 1**

- U Zakonu o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", br. 72/11, 49/13 - US, 74/13 - US i 55/14), u članu 204. st. 2. i 3. menjaju se i glase:
 - "Lice koje je od tuženog pribavilo stvar ili pravo o kome teče parnica, može da stupa u parnicu umesto tuženog, samo ako na to pristanu obe stranke.
 - Lice koje je od tužioca pribavilo stvar ili pravo o kome teče parnica, može da stupa u parnicu umesto tužioca, na osnovu pismene saglasnosti koju tužilac dostavi sudu."

- **Član 2**

- Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Objektivno preinačenje

- Ako tužilac preinačuje tužbu tako što usled okolnosti koje su nastale posle podnošenja tužbe, zahteva iz istog činjeničnog osnova drugi predmet ili novčani iznos, tuženi takvom preinačenju ne može da se protivi.
- Da li smanjenje tužbenog zahteva predstavlja preinačenje?
- Tužba nije preinačena ako je tužilac promenio pravni osnov tužbenog zahteva, ako je smanjio tužbeni zahtev ili ako je promenio, dopunio ili ispravio pojedine navode, tako da usled toga tužbeni zahtev nije promenjen.
- Smanjivanje visine tužbenog zahteva predstavlja delimično povlačenje tužbe za koje nije potreban pristanak tuženog.

Zadaci...

- U parnici koju je pokrenula protiv biblioteke „Dečji svet“, Dijana Marić zahtevala je povraćaj prvog izdanja knjige „Devojčice rastu“ na srpskom jeziku koji im je posudila. Kako je u toku parnice saznala da je ta knjiga izgorela u požaru par godina pre pokretanja parnice, traži novčanu protivvrednost od 200.000 dinara. Biblioteka se protivi preinačenju, smatrajući da se vrednost knjige ne može izraziti u novcu.
- Da li se biblioteka može protiviti ovom preinačenju?

Zadaci...

- Rade Pešić pozajmio je svom komšiji Gojku zbirku pesama „Đulići“ J. Jovanovića Zmaja, sa potpisom pesnika, da bi njegov sin Marko pročitao lektiru. Kako mu Gojko nije vratio knjigu koju je Rade nasledio od pradede, podigao je tužbu i tražio ili povraćaj knjige ili iznos od 25.000 dinara. Sudija je Radetu skrenuo pažnju da na tržištu antikviteta knjiga vredi mnogo više i uputio ga je da preinači tužbu.
- 1) O kojoj vrsti kumulacije je reč?
 - 2) Da li je dopušteno ponašanje sudije?
 - 3) O kojim pitanjima sud može da pouči stranku?

Odricanje od tužbenog zahteva

- Dispozitivna parnična radnja tuženog
- Tužilac definitivno odustaje od svog zahteva
- Da li time priznaje da nije bio u pravu?
- Da li sud ispituje razloge za odricanje od tužbenog zahteva?
- O čemu sud vodi računa?
- Čl. 3. st. 3. ZPP

-
- Do zaključenja glavne rasprave
 - Da li tužilac može da se predomisli?
 - Može da opozove radnju do donošenja presude
 - Da li je moguće odricanje od tužbenog zahteva u brakorazvodnoj parnici?
 - Ne, smatra se povlačenjem tužbe

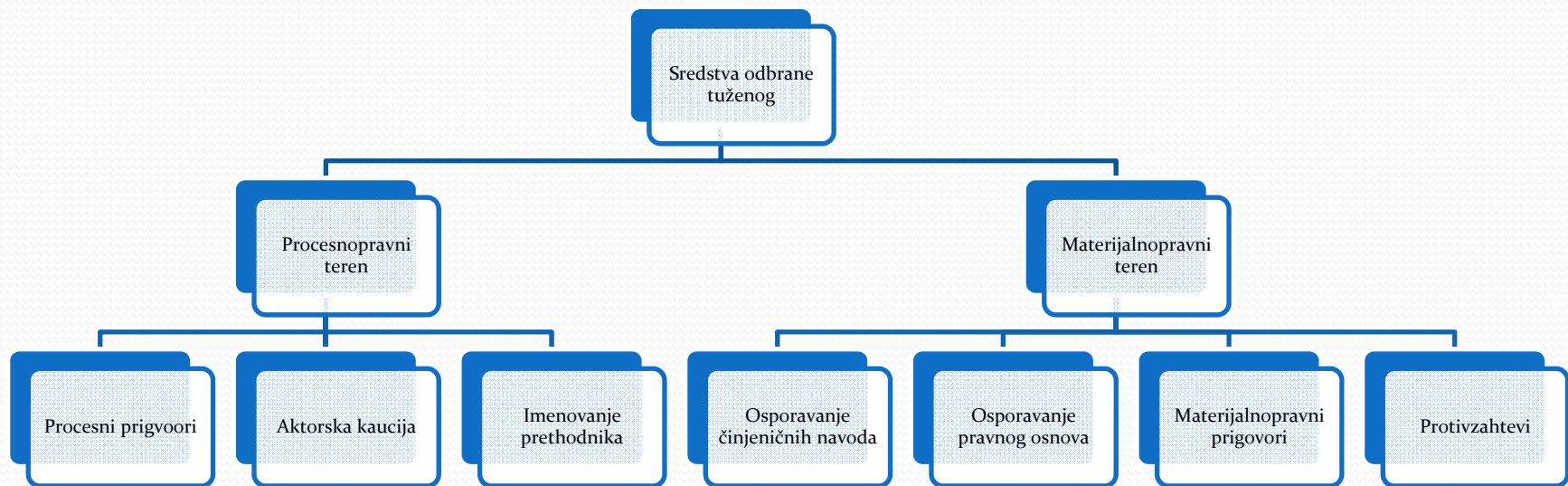
-
- Jadranka Jeremić tužila je Zorku Jeremić, svoju babu po ocu, za utvrđivanje prava svojine na kući u kojoj su živeli tužena i Jadrankin pokojni otac. Kako tužilja živi u inostranstvu, punomoćje za zastupanje izdala je svom bratu Bojanu Jeremiću. Smatrajući da se porodične stvari ne rešavaju na sudu, Bojan je dao izjavu o povlačenju tužbe, sa kojom se Zorka saglasila.
 - 1) Da li ovakva izjava ima pravno dejstvo?
 - 2) Da je Jadranku zastupao advokat, kakvo bi dejstvo imala izjava o povlačenju tužbe?

Odbrana od tužbe

- Tuženi se može braniti na procesnopravnom terenu
- Cilj – odbacivanje tužbe
- Tuženi se može braniti na materijalnopravnom terenu
- Cilj – odbijanje tužbenog zahteva

Sredstva odbrane tuženog

Procesnopravni teren

- Imenovanje prethodnika
- Procesni prigovori
- Aktorska kaucija

Materijalni teren

- Oспорavanje činjeničnog osnova
- Oспорavanje pravnog osnova
- Materijalnopравни prigovori
 - Prigovori protiv punovažnog nastanka prava
 - Prigovori protiv sadašnjeg ostvarivanja prava
 - Prigovori protiv konačnog ostvarivanja prava
- Protivzahtev